

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorledes det kan fremmes, at den information råstofelskaber lader tilgå offentligheden og borgerne om deres projekter, særligt i projekternes undersøgelsesfase, fremstår afbalanceret i forhold til det konkrete projekts mulige fordele og ulemper.

(Medlem af Inatsisartut Kalistat Lund, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

Naalakkersuisut takker for muligheden for at drøfte, hvorledes det kan sikres, at borgerne får en afbalanceret information fra råstofelskaberne i forbindelse med råstofprojekter.

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at Naalakkersuisut arbejder for at meninger og tilkendegivelser til råstofprojekter, herunder borgernes og selskabernes synspunkter, kan videreformidles uden restriktioner og begrænsninger.

Den lovpligtige VSB rapport dvs. rapport om Vurdering af en Samfundsmæssig Bæredygtighed, som skal udarbejdes forud for et projekts godkendelse og som bruges som høringsdokument sammen med miljø VVM rapporten, er selskabets bud på, hvordan de vil gribe de socioøkonomiske og miljømæssige problemstillinger an. Formålet med høringer er netop at interessenter kan komme med egne indspark, forslag, modforslag og kommentarer i øvrigt til disse projektplaner.

Mulighederne for at få indsigt i og påvirke selskaberne i undersøgelsesfasen til VSB- og VVM-rapporterne er blevet forøget betydeligt. På forårssamlingen 2014 blev et nyt kapitel i råstofloven vedrørende forhøring og høring godkendt. Således skal projektbeskrivelsen for arbejdet med VSB og VVM i offentlig forhøring i 35 dage. Dermed har borgerne mulighed for, inden den senere otte ugers høring, at komme med forslag til yderligere elementer der bør indgå i VSB- og VVM-arbejdet.

På forårssamlingen 2014 blev der ligeledes godkendt en tilføjelse til råstofloven. Her fremgår det, at der skal oprettes en fond hvorfra borgere, lokalsamfund eller relevante organisationer kan ansøge om midler til indhentning af f.eks. ekspertbistand til udarbejdelse af høringssvar eller uafhængige undersøgelser omkring konkrete råstofprojekter. Administration af fonden foregår under Formandens Departement. Der er mulighed for at ansøge om midler fra det

tidspunkt, hvor projektbeskrivelsen for et råstofprojekt er sendt i forhøring. Formålet med denne lovændring har været at fremme en kvalificeret uafhængig kritisk debat i forhold til råstofprojekter. Der er derfor oprettet en hovedkonto på finansloven som indeholder en pulje til støtte for uafhængig research omkring større industriprojekter. Der er afsat 1 mio. kr. til formålet.

I forlængelse heraf er der ved at blive udarbejdet en opdateret vejledning til vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed. I denne vejledning anbefales råstofselskaberne at have stadig mere fokus på offentlig inddragelse og informationsformidling. Når selskaberne skal udarbejde deres høringsmateriale, som typisk vil være de lovpligtige VSB- og VVM rapporter, er fokus derfor i dag, i større grad end tidligere, på processen og forudsætningerne for en hensigtsmæssig og bæredygtig udvikling af råstofområdet.

Råstofloven indeholder derudover et centralt element om at Naalakkersuisut træffer afgørelse om bl.a. tilladelse til efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer. Dette sker efter input fra høringer og uafhængige videnskabelige input fra eksempelvis Nationalt Center for Miljø og Energi DCE i Danmark. Således træffer Naalakkersuisut afgørelse på baggrund af en omfattende myndighedsbehandling, hvilket er med til at skabe en afbalanceret vurdering af projektets fordele og ulemper.

Med udgangspunkt i ovenstående er det Naalakkersuisuts opfattelse, at der allerede er sket væsentlige tiltag indenfor rammelovgivningen, for at sikre en afbalanceret information i forhold til råstofprojekters undersøgelsesfase. Bedste praksis i forhold til kommunikation og formidling af informationer til borgere er en løbende proces. Derfor vil jeg heller ikke udelukke, at der kan igangsættes flere tiltag, såfremt dette findes relevant.

De høringsmøder som afholdes i løbet af den otte ugers offentlige høringsperiode arrangeres af det offentlige. Selskabet, selvstyret, kommunen og en række rådgivere vil typisk deltage i disse møder. De offentlige høringsmøder har ofte været afholdt som en blanding af selskabets oplæg, oplæg fra uafhængige eksperter, samt spørgsmål og kommentarer fra tilhørerne.

Derudover kan selskabet vælge at afholde egne møder arrangeret af dem selv. Hvorvidt selskabets egne informationsmøder og en-til-en møder skal ledes af en mødeleder eller uafhængig instans, vil Naalakkersuisut ikke blande sig i. Informationsmøder kan betragtes som selskabets egne møder, hvor interessenter og andre interesserede kan møde op og høre om selskabets planer. Det er vigtigt at sondre mellem de to private kontra offentlige mødeformer.

I forhold til sponsorater af klubber er dette almindeligt kendt blandt virksomheder, som bruger det i markedsføringsmæssige sammenhænge. Dette er ikke særegent inden for råstofbranchen. Hvis myndighederne går ind og skal godkende, hvordan selskaber ønsker at

markedsføre deres virksomhed eller føre CSR politik, vil dette være på kant med ytringsfriheden.

Til sidst vil jeg blot nævne, at jeg er helt enig i, at vi i Grønland ikke bare ukritisk skal efterligne hvad man gør i andre lande. Vi skal bruge de erfaringer som vi finder anvendelige og skal derefter tilpasse disse til vores egne forhold i Grønland.

Med disse ord ønskes en god debat.